ÖKOGAZDÁLKODÁS ROMÁNIÁBAN

Biotermelés elmélete, gyakorlata és úttörői Romániában

Csíkszereda
2014. október 03.

ILLETÉKES HATÓSÁG

Romániában, az EU 834/2007 Szabályzat, 27 cikkelye előírásainak megfelelően az öko-gazdálkodásért felelős illetékes hatóság:

- **Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium (MVM)**

Szervezeti Felépítés (1)

Illetékes hatóság működik:

- **MVM szintjén – Mezőgazdasági Politika és Stratégiai Főosztály**
  - **Ökogazdálkodás és feldolgozott termékek Osztálya**
- **Megyei-, illetve Bukarest megyei jogú város Mezőgazdasági Igazgatóságok szintjén**
  - **Ökogazdálkodási Szektor – alkalmazott politika Osztálya**

Szervezeti Felépítés (2)

- **MVM szintjén – Állami Felügyelőség**
  - **Ökogazdálkodási Ellenőrzési Osztálya**
- **Megyei-, illetve Bukarest megyei jogú város Mezőgazdasági Igazgatóságok szintjén**
  - **Ökogazdálkodási Ellenőrzési Osztálya**

Illetékes Ellenőrzési Felügyelet Kirendelése

MVM ellenőrzési szerveket rendel ki a 34/2000 Sürgősségi Kormányrendelet 27 paragrafus (4) bekezdés, valamint 8 paragrafus (1) bekezdéseknek megfelelően:

Ellenőrzési és Tanúsítási Szervezetek, jogi személyiségek a közéleti-, illetve magánszférából

Ellenőrzési és Tanúsítási Szervezetek
- 2014 -

- Romániában, az ökogazdálkodás területén, **13 Ellenőrzési és Tanúsítási Szervezet működik**, az MVM jóváhagyásával, a 181/2012 számú Miniszteri Rendelet 4. cikkely, valamint a 834/2007 EU Rendelet 27. cikkely előírásainak megfelelően

1. BCS ÖKO-GARANTIE ROMÂNIA Kft	RO-ECO-001
2. S.C ICEA ROMANIA Kft	RO-ECO-005
3. S.C ECOCERT Kft	RO-ECO-007
4. S.C. ECOINSPECT Kft	RO-ECO-008
5. BIOS Kft Olaszorzság- Romániai Fiók	RO-ECO-009
6. LACÓN Kft, Németország- Bukaresti Fiók	RO-ECO- 010
7. CERES HAPPURG GMBH- IERNUT, Románia Fiók	RO-ECO-014
8. AGRECO R .F. GÖDERZ GMBH Németország – Romániai Fiók	RO-ECO-015
9. BIOAGRICERT OLASZORSZÁG KFT – Romániai fiók	RO-ECO-016
10. AUSTRIA BIO GARANTIE Kft – Romániai Fiók	RO-ECO-018
11. CERTROM Kft	RO-ECO-021
12. S.C. ECOROISCERT Kft	RO-ECO-022
13. MINŐSÉGÉRT ROMÁNIAI MOZGALOM	RO-ECO-023

Ellenőrzési és Tanúsítási Szervezetek Jóváhagyása

- **MVM, a Mezőgazdasági Politika- és Stratégiai Főosztályon keresztül, hagyja jóvá** az ellenőrzési és tanúsítási szervezetek működését, a 34/2000 Sürgősségi Kormányrendelet 2. cikkely, (4) bekezdés, d) pont, bioélelmiszerekre vonatkozó előírásai szerint.

ELLENŐRZÉSI ÉS TANÚSÍTÁSI SZERVEZETEK MŰKÖDÉSÉNEK FELÜGYELETE

- **MVM ellenőrzi és felügyeli** ellenőrzési és tanúsítási szervezetek tevékenységét 34/2000 Sürgősségi Kormányrendelet 2 cikkely, (4) bekezdés, e) pont bioélelmiszerekre vonatkozó előírásainak megfelelően, a következőkkel:
  - ellenőrzési és tanúsítási szervezetek székehelyein tartott **auditokkal**
  - 181/2012 Rendelet szerinti - ellenőrzési és tanúsítási szervezetek által közvetített **dokumentációk értékelésével**
  - Megyei Mezőgazdasági Igazgatóságok felügyelői és MVM képviselői által végrehajtott **helyszíni ellenőrzésekkel** az ellenőrzési és tanúsítási szervek székehelyein, az MVM vezetése által évente jóváhagyott tematika szerint

ELLENŐRZÉSI ÉS TANÚSÍTÁSI SZERVEZETEK MŰKÖDÉSÉNEK FELÜGYELETE

- **Megyei Mezőgazdasági Igazgatóságok szintjéről indított ellenőrzések:**
  - Románia területén kifejtett tevékenységi engedéllyel rendelkező Ellenőrzési és Tanúsítási Szervezetek (ETSz) **ellenőrzése** és **felügyelete,** az ETSz-szel kapcsolatban álló **munkatársak ellenőrzésén** keresztül, az éves, és évente MVM által engedélyezett, ETSz által végrehajtott fizikai ellenőrzésekkor meghatározott minták szerint
  - **Pót-ellenőrzések,** az ETSz székehelyein végzett auditokkor tapasztalt **nemmegfelelőségek** esetében
  - **Nemmegfelelőségeket tapasztal és értesíti MVM-ot**

EU Jogszabály

- **834/2007 EU Rendelet, az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről**

- **2008 szeptember 5-i Bizottsági Ülés 889/2008 EU Rendelet, az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról.**

- **2007. október 23-i Bizottsági Ülés 1235/2007 EU Rendelete, az egyes gyümölcs- és zöldségfélék belépési árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek megállapításáról**

- **882/2004 EU Rendelet, a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről**

Nemzeti jogszabályok (1)

- **34/2000 Sürgősségi Kormányrendelet az ökológiai élelmiszertermékekre vonatkozóan**
- **181/2012 Rendelet a biogazdálkodás ellenőrzés- és tanúsítás rendszerének megszervezésére vonatkozó szabályok elfogadásáról**
- **1253/2013 Rendelet a biogazdálkodással foglalkozók iktatására vonatkozó szabályok elfogadásáról, annak utólagos változásaival és kiegészítéseivel**
- **131/2013 Kormányhatározat, intézkedések és büntető rendszabály megállapítása a „834/2007 EU Rendelet, az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről” rendelet tiszteletben tartását illetően**

Nemzeti jogszabályok (2)

- **51/2010 Rendelet, a harmadik országbeli ökológiai élelmiszertemékekre vonatkozó import engedélyezésre vonatkozó szabályok elfogadásáról**

- **417/110/2002 - Mezőgazdasági-, élelmezés-i és erdészeti Miniszteri valamint a Fogyasztóvédelmi Nemzeti Hatóság elnöki rendelete az ökológiai termékek címkézéséről szóló speciális rendelet elfogadásáról**

- **759/2010 Határozat, az ökogazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek minőségének javítására szolgáló különleges segítségnyújtás biztosítására, az utólagos változtatások- és kiegészítésekkel**

- **17/2011 Határozat, az ökogazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek minőségének javítására szolgáló különleges segítségnyújtás költségeinek csökkentésére és alkalmazható kizárására vonatkozóan, az utólagos változtatások- és kiegészítésekkel.**

TÁMOGATÁSI FORMÁK

TÁMOGATÁS AZON ÖKOGAZDÁLKODÁSI RENDSZERBEN REGISZTRÁLT TAGOKNAK, AKIK ÁTALAKÍTÁSI IDŐSZAKBAN VANNAK

- Az ökogazdálkodási rendszerben regisztrált, átalakítási időszakban levő tagok , *az ökogazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek minőségének javítására szolgáló különleges segítségnyújtás biztosításáról szóló 759/2010 Kormányhatározat szerinti kifizetési előnyökben részesülnek*
- *A **2014 évre,** ennek a szektornak kiosztott, 759 /2010 Kormányhatározat előírásainak megfelelő összeg **7.098.000 euro.***

- *Mivel **2013-ra** az ökogazdálkodásnak kiosztott, átállási időszakra szóló összeg **4.098.000 euro,*** MVM kifejlesztett egy ***Kormányhatározati javaslatot, egy minimis segítségnyújtásról, melyben* az átalakulási időszakban levő tagok, a 2013 évben, egy – a 2012 és 2014 évhez hasonló szintű kifizetésben részesüljenek.**

TÁMOGATÁSI FORMÁK

Jövőbeli agrárpolitika

A mezőgazdasági termelők a közvetlen kifizetések 30%-ához csak akkor juthatnak hozzá, ha az éghajlat és a környezet számára kedvező termelési eljárásokat alkalmaznak. A biotermelés automatikusan a kizöldítés követelményének megfelelő eljárásnak számít. (2014 és 2020 közötti kifizetések – kb 12,3 miliárd euro az Európai Mezőgazdasági Garancialap 1. pillér és kb 8 miliárd euro az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap 2. pillér)

Célirányos gyakorlat:

- növénytermesztés diverzifikációja (minimum 2 kultúra 10-30 ha közötti szántóterületen és minimum 3 kultúra 30 ha feletti szántóterületen);

- létező állandó legelőterületek fenntartása;

- ökológiai érdekeltségű területek léte és fenntartása: 15 ha-nál nagyobb szántóterület esetében legalább 5% (7% pedig 2018 után).

***Ökológiai érdekeltségű területek*:**

- teraszok

- tájkép elemek (élősövények, tavak, facsoportok, fasorok, önálló fák, mezőszélek, csatornák)

- árterületek folyóvizek mentén

- rövid termőidejű erdészeti fajok övezete

- másodlagos kultúrák vagy vegetációs réteg övezete

- nitrogénmegkötő növények övezete

Az ökogazdálkodási szektor termelőinek be kell tartaniuk a gazdálkodási praktikákat a tanúsításhoz, ezen gazdálkodási mód természetétől fogva környezetvédő hatású.

TÁMOGATÁSI FORMÁK

Támogatási mértékek az ökogazdálkodási rendszerbe regisztrált termelők számára, 2014 – 2020 időszakra

11 Intézkedés- Ökogazdálkodás

- **A 2014-2020-as Vidékfejlesztési Nemzeti Program előírásai szerint,** megfelelően az Európai parlament és a Tanács 1305/2013/EU rendelete az Európai Mezőgazdasági vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az *1968/2005/ EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről*, ***11 intézkedés – Ökogazdálkodás***, támogatásban részesülnek az ökogazdálkodási rendszerben regisztrált gazdák, az **ökogazdálkodásra való átállás**ért végrehajtott műveletekért valamint az ***ökogazdálkodási tanúsítványuk megőrzése érdekében*** tett lépésekért.
- **Anyagi juttatások – 200,6862 millió EURO**
- ***A gazdák kiegészítő támogatást kapnak (fix összeget), melyet területegységre számítanak, mely fedezi a többletkiadásokat és jövedelemkieséseket melyek az ökogazdálkodással járó önkéntes vállalások miatt terhelik a gazdákat.***

TÁMOGATÁSI FORMÁK

Csomagok	*11.1 Intézkedés*	*11.2 Intzkedés*
1 csomag – szántóterületen mezőgazdasági termelés (takarmánynövények is)	**295 EUR/ha/év** (melyből 11 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)	**220 EUR/ha/év** (melyből 11 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)
2 csomag– zöldségek	**500 EUR/ha/év** (melyből 17 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)	**431 EUR/ha/év** (melyből 17 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)
3 csomag – gyümölcsösök	**620 EUR/ha/év** (melyből 17 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)	**442 EUR/ha/év** (melyből 17 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)
4 csomag – szőlősök		**480 EUR/ha/év** (melyből 17 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)
5 csomag – gyógynövények	**460 EUR/ha/év** (melyből 17 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)	**427 EUR/ha/év** (melyből 17 EUR/ha/év ellenőrzési és tanúsítási költség)

TÁMOGATÁSI FORMÁK

A fenti határozatok által előírt támogatások az aktív gazdáknak juttathatóak, akik önkéntességi alapon kötelezik magukat hogy elsajátítsák vagy folytassák az ökogazdálkodás specifikus módszereit és praktikáit.

A kiegészítő támogatások fedezik a többletkiadásokat és jövedelemkieséseket melyek az ökogazdálkodással járó önkéntes vállalások miatt terhelik a gazdákat

A 11 Intézkedés által kapott kifizetések, más, területalapú támogatásokkal együtt igényelhetőek: **direkt kifizetések, 13 Intézkedés alapján kapott kifizetések "Hátrányos természet adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek számára teljesített kifizetések". Csak az 1 şi 2 csomagok az „ökogazdálkodás" esetében kombinálhatóak a 4 vagy 5 csomagokkal „agrár-környezet és klíma"határozatoktól.**

TÁMOGATÁSI FORMÁK

Ugyanakkor, az ökogazdálkodás beruházásainak ösztönzésére, a Vidékfejlesztési Nemzeti Program 2014-2020 bátorítja az ökogazdálkodókat, a támogatás mértékének 20%-al való növelésével, szemben a többi gazdálkodóval kapcsolatban alkalmazott kifizetésekkel (anélkül, hogy ez túllépné a projektek értékének 90%-át)m a következő intézkedéseknek megfelelően:

- ***4.1 intézkedés – beruházások mezőgazdasági termelés esetében,***
- ***4.1a intézkedés – beruházások gyümölcstermelés esetében***

TÁMOGATÁSI FORMÁK

- **Vidékfejlesztési Nemzeti Program**
- az ökogazdálkodás beruházásainak ösztönzésére tekintettel, a 2014-2020 Vidékfejlesztési Nemzeti Program szerint, ez a típusú beruházás ösztönözve van, az intézkedések szintjén bevezetett szelekciós elvek bevezetésével, az alábbiak szerint:

- A 4 Intézkedés, ***Fizikai vagyonba beruházás,*** valamint ***4.2. al-Intézkedés Mezőgazdasági termékek marketing/ feldolgozás beruházásainak támogatása*** keretében, a következő szelektív kritérium alkalmazható:

- Magas értékű termék elve (pl. biotermékek, hagyományos termékek, termékek, melyek európai szinten elismert minőségi rendszerek résztvevői, stb.);

Támogatási Formák

- ***16 Intézkedés - Együttműködés***, a következő szelektív kritériumok alkalmazhatók:

- ***16.1 alintézkedés: Operatív csoportok létrehozása és fenntartása, próba projektek fejlesztése, új termékek, praktikák, tehnológiák és folyamatok az agrár, élelmiszripari és erdőgazdálkodási szektorban.***
- Minőségi termékek elve, nagy értékű tehnológiák és termékek fejlesztése
- ***16.4 alintézkedés: Ellátási lánc szereplői közötti vízszintes és függőleges együttműködés támogatása, a helyi piacok és rövidített ellátási láncok létrehozása és fejlesztése érdekében, valamint olyan tevékenységek létrehozása, melyek helyi szinten a beruházásösztönzéshez kapcsolódnak:***
- Hozzáadott érték elve (partnerségek, melyek nagyértékű ökotermékeket termelnek és piacra juttatnak, melyek minőségi rendszerek résztvevői, stb.);

Támogatási Formák

- **Gyümölcstermesztési tematikus alprogram** szintjén a következő szelektív kritériumok alkalmazhatók :

- ***4.1a alintézkedés: Beruházások gyümölcstermelő gazdaságok esetében:***
- Elsődleges kultúrák rendszerének elve (intenzív, ökologikus, faiskola, védett területek kultúrái);

- ***4.2a Alintézkedés: Gyümölcsgazdálkodási termékek marketing/ feldolgozás beruházásainak támogatása***
- Hozzáadott értékű termékek elve (biotermékek, HNV területekről származó, minőségi rendszerek);

Támogatási Formák

Gyümölcstermesztési tematikus alprogram

- ***9a alintézkedés: Termelői csoportok létrehozása gyümölcstermesztési szektorban***
- Termékek minőségének elve (csoportok melyek bioterményeket juttatnak piacra, illetve termékeik minőségi rendszerek résztvevői).

- ***16.1a alintézkedés: Operatív csoportok létrehozása és fenntartása, próba projektek fejlesztése, új termékek és folyamatok a gyümölcsgazdálkodási szektorban***
- Minőségi termékek elve (biotermékek, minőségi rendszerek);

- ***16.4a alintézkedés: Ellátási lánc szereplői közötti vízszintes és függőleges együttműködés támogatása gyümölcstermesztési szektorban***
- Hozzáadott érték elve (partnerségek, melyek nagyértékű ökotermékeket termelnek és piacra juttatnak, melyek minőségi rendszerek résztvevői, stb.);

A BOIGAZDÁLKODÁST ÉRINTŐ TERÜLETEK ÉS ÁLLATOK STATISZTIKÁJA

1.Takarmányfélék- 2000 év = 17438 ha

2005 év = 110400 ha

2.Legelő és kaszáló- 2000 év = 9300 ha

- 2005 év = 42300 ha

3. Olajos növények - 2000 év = 4000 ha

- 2005 év = 22614 ha

4. Zőldségfélék – 2000 év = 38 ha

- 2005 év = 440 ha

5. Gyümölcsfélék – 2000 év = 0 ha

- 2005 év = 432 ha

6. Szarvasmarha állomány 2000 ev = 2100 db.

2005 ev = 8100db.

A biogazdálkodás szellemi és gyakorlati úttörői

1999 – kezdet

- jogalkotás- kivitelezés

2000 – megfogalmazás- jováhagyás

Jogiszemélyek

- Biotera- Kolozsvár

Támogatói – szakegyetemek

- szakintézmények
- civilszerveződések
- szakemberek

Köszönöm a figyelmüket !

Dr. Réman Domokos György